

Actualité en France

N° 11 - août 2009

Matematica franceza stralucește prin nivelul sau de excelență

Matematica franceza este de top. Cu un efectiv de 1.000 de cercetatori si numeroase distinctii, nationale si internationale, Franta regrupeaza, prin intermediul Fundatiei de Stiinte Matematice din Paris (FSMP), cea mai mare concentratie de matematicieni din lume. Gratie cunostintelor si dorintei de a da matematicii o imagine tricolora, Fundatia initiaza si finanteaza programe pentru a atrage elita internationala, pregateste matematicienii de mâine si duce cercetarea catre un nivel de excelență.

Baza esentiala a tuturor stiintelor, limbaj universal, matematica face posibila conceptualizarea cea mai abstracta si realizarile cele mai operationale. Matematica este peste tot. Ea face parte din viata noastra de fiecare zi. Se regaseste în toate domeniile, de la stiintele economice la stiintele umane, trecând prin industrie, sau în aplicatiile ca seismologia, oceanografia sau criptografia, devenita indispensabila, de exemplu pentru a plati securizat cumparaturile prin card bancar pe Internet. «*De asemenea, matematica s-a dezvoltat enorm în domeniul biologiei, (...) al determinarii matematicii în biologie si apare ca un element incontestabil al cercetarii biologice pe viitor*», explica Jean-Yves Chemin, profesor la Universitatea Pierre si Marie Curie, director al FSMP.

Reunind 1.000 de oameni de stiinta, dintre care 500 angajati permanenti, Fundatia Stiintelor Matematice din Paris constituie, cu cele noua laboratoare pariziene ale sale, cea mai mare pepiniera de matematicieni din lume care se intereseaza de ansamblul matematicilor pure si aplicate, cât si de informatica fundamentala. «*Nu exista o delimitare stricta între teorie si aplicatiile practice*», noteaza Jean-Yves Chemin. Lansata în septembrie 2007 din dorinta de a promova laboratoarele de matematica pariziene, la scara nationala si mondiala, FMSP reprezinta o retea care regrupeaza Centrul national de cercetare stiintifica (CNRS), Scoala normala superioara, Universitatea Pierre si Marie Curie, universitatea Paris-Diderot, Universitatea Paris-Dauphine, Collège de France si Institutul national de cercetare în informatica si automata.

«*Actiunile sunt duse în special la nivel international. Astfel a fost creata o catedra de excelență, destinata cercetatorilor de renume mondial responsabili cu un proiect stiintific de mare anvergura. Timp de un an, titularul catedrei formeaza împreuna cu matematicieni din capitala, un nucleu de cercetare performant*», remarca Jean-Yves Chemin. Invitatiile de prestigiu permit de asemenea marilor matematicieni mondiali sa efectueze sejururi de doua pâna la trei luni la Paris.

Cincisprezeci post-doctoranzi straini sunt primiti în fiecare an gratie programului *post-doc*. «*Acest program este în armonie cu procedurile internationale si îi atrage pe strainii cel mai bine pregatiti. Este un mare succes*», observa Jean-Yves Chemin.

MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES ET EUROPÉENNES

A cultiva interesul pentru matematica este una dintre misiunile Fundatiei. FSMP are în proiect deschiderea la Paris a unei scoli denumita « Graduate School of Mathematical Sciences », realizarea unui program de burse de masterat si de teze destinate studentilor straini. « *Obiectivul este de a primi douazeci de studenti la nivelul de Master 1 la deschiderea anului scolar 2010* », noteaza Jean-Yves Chemin. Fundatia finanteaza totodata si sejurul matematicienilor din provincie pe durata trimestrelor de conferinta la Institutul Henri Poincaré. « *Avem proiecte nationale cu marile întreprinderi. Chiar daca am primit importante subventii din partea statului si a municipalitatii Parisului, suntem într-o campanie activa de strângere de fonduri private, deoarece dezvoltarea programelor noastre implica costuri mari si necesita neîndoielnic noi finantari* », indica Jean-Yves Chemin. Fundatia a putut de fapt sa deblocheze rapid un buget pentru a finanta cooptarea unui tânar australian talentat, pe care îl curtau si alte universitati straine. De asemenea a fost posibila cooptarea unui student tunisian de exceptie, a patru studenti masteranzi chinezi si a unui student vietnamez, care au avut o prestatie magistrala pe parcursul anului.

Franta este a doua tara din lume, dupa Statele Unite, în ceea ce priveste numarul medaliilor Fields, recompensa matematica cea mai prestigioasa pentru cercetatorii cu vârsta sub 40 de ani. Premiul Abel, un fel de Nobel pentru matematica, a avut ca prim laureat, în 2003, un francez, Jean-Pierre Serre, si a fost decernat, anul acesta, lui Mikhaïl Gromov, de origine franco-rusa, membru al Institutului de înalte studii stiintifice, pentru contributiile sale revolutionare aduse geometriei. Cel de-al cincilea Congres european de matematica, care a avut loc la Amsterdam în iulie 2008, a reprezentat ocazia de a onora excelenta matematicii franceze. De exemplu, Laure Saint-Raymond, profesoara la Scoala normala superioara din Paris, a fost recompensata pentru ca a pus matematica în slujba unei mai bune înțelegeri a fenomenelor climatice complexe din zona ecuatoriala. Josselin Garnier, profesor la universitatea Paris-Diderot, a fost si el recompensat pentru lucrarile sale aplicate seismologiei, care i-au permis sa cartografieze subsolul californian.

Prestigioasa medalie Blaise Pascal 2009, decernata de catre Academia Europeana de Stiinte, a fost acordata lui Pierre-Arnaut Raviart, director de cercetare la CNRS, la laboratorul Jacques-Louis Lions, pentru contributia sa de prim rang în domeniul definirii matematice si a aproximarii numerice a problemelor fizicii si mecanicii. Si laureatul premiului Clay, a carui decernare a avut loc în zilele de 4 si 5 mai 2009 la universitatea Harvard, revine matematicianului francez Jean-Loup Waldspurger, director de cercetare la CNRS, pentru lucrarile sale dedicate analizei armonice a grupurilor p -adice, si în special pentru contributia sa la conjectura de transfer si la lema fundamentala. « *Matematica franceza are un nivel extrem de ridicat. La Universitate, noi aparam excelenta* », recunoaste Jean-Yves Chemin.

Annik Bianchini

Site Internet :

www.sciencesmath-paris : Fundatia de Stiinte Matematice din Paris